

CERTAMEN MARIÀ (literari i audiovisual)
en honor a la

Mare de Déu de la Mercè

*Patrona de l'Ordre de la Mercè,
amb motiu del vuit-cents aniversari de la seva fundació.*

Convocatòria i bases del certamen 2018

Pontifícia i Reial Acadèmia Bibliogràfico-Mariana de Lleida

La Mare de Déu de la Mercè i l'Ordre Mercedària

Ressenya sobre l'origen de la devoció i la fundació de l'ordre

Redemptora de captius, prega per nosaltres. Aquesta es la jaculatòria mariana favorita per als qui viuen l'esperit Mercedari. Des dels seus orígens (1218) els frares redemptors de captius són coneguts com a Mercedaris pel nom de la seva patrona la Mare de Déu de la Mercè, a la que ells sempre han anomenat *la nostra Mare*. Això significa que es tracta d'una ordre genuïnament mariana, fet que es nota en la seva espiritualitat, en el seu carisma, les seves tradicions, les seves devocions, els seus cants, la litúrgia, la manera de pregar, el color del seu hàbit.

En el marc del conflicte que es va produir entre la conquesta àrab de la península Ibèrica i la resistència que oferiren els cristians que l'habitaven, ja fos en batalles o en les ràtzies, tots dos bàndols feien captius que eren sotmesos a servitud i estaven en perill de perdre la seva fe. La situació preocupava als cristians que intentaren crear sistemes de redempció de captius, inclòs l'Església es va veure cridada a actuar davant aquesta situació.

Un jove de Barcelona que era mercader de teixits, va intentar aportar el seu ajut venent tot el que tenia per a pagar la compra i fer-ne el rescat dels captius. Era Pere Nolasc que es va retirar a Montserrat per tal de discernir davant la Verge quina era la voluntat del Senyor sobre ell i allò que estava fent. En la nit de l'1 d'agost de 1218 se li aparegué la Verge Maria per animar-lo en els seus intents i li transmeté el mandat de fundar una ordre religiosa per a redimir captius. Escoltat posteriorment pel Rei Jaume I el Conqueridor, aquest li va donar el seu suport i el 10 d'agost de 1218 Pere Nolasc fundà a Barcelona, en presència del seu bisbe Berenguer de Palou, l'Ordre de Nostra Senyora de la Mercè per a la Redempció dels Captius. Després, el 17 de gener de 1235, el Papa Gregori IX va aprovar l'ordre reconeixent-la per a tota l'Església i testificant l'acció de l'Esperit Sant en la seva fundació. En 1265 la Santa Seu aprovà l'advocació mariana de la Mercè (mercè: realització d'una bona acció sense esperar res a canvi) que havent nascut a Barcelona es va difondre per la resta del món.

Basant-se en tota l'experiència acumulada sobre els rescats de captius, el Rei Alfons X de Castella, gendre de Jaume I el Conqueridor, recollí en les *Siete Partidas* (1256-1265) com s'havien de fer els rescats.

Molts dels membres de l'ordre canviaven les seves vides per la dels presos i esclaus, considerant-se que fins al 1779 s'havien rescatat 60.000 esclaus gràcies al quart vot que fan els membres de l'ordre, pel qual es comprometen a alliberar a d'altres més febles en la fe, de la mateixa manera que Jesús va donar la vida per nosaltres, tot i que la seva vida perillava al fer-ho (vot de redempció), la qual cosa converteix l'ordre en una ordre alliberadora. Amb la desaparició dels captius (mitjans del s. XIX) es va fer necessari redefinir les funcions de l'Ordre i en 1880 es va reflexionar sobre quina devia ser la nova tasca dels mercedaris en els temps actuals. En 1986 es va considerar que *les noves formes de captivitat es donen allí on hi ha una situació social en la que concorren les següents condicions:*

- 1.- es opressora i degradant de la persona humana;
- 2.- neix de principis i sistemes oposats a l'evangeli;
- 3.- fica en perill la fe dels cristians; i
- 4.- ofereix la possibilitat d'ajudar, visitar i redimir les persones que es troben dins d'ella (Constitucions de l'Ordre, en vigor des de 1986).

La devoció de Pere Nolasc per Maria va ser tan gran que ell mateix va considerar impossible l'origen i la realitat de l'ordre sense la intervenció de la Verge. De fet Maria s'aparegué a Pere en la visió de Montserrat, pregant-li que fos el mitjancer del seu amor davant els cristians captius i que, a més de consolar-los, fes possible i efectiva la seva llibertat, si calia al preu de la vida dels seus fills Mercedaris si realment fos necessari. Ella seria el seu passaport en el judici per entrar al paradís on el seu fill Jesús els rebria amb els braços oberts. És per això que abunden tant els quadres en els que és la Verge Maria la que li atorga l'hàbit que ha de vestir.

Per tal de celebrar l'Any Jubilar Mercedari, la Província d'Aragó ha pensat que una imatge de la Verge de la Mercè visiti cadascuna de les comunitats i allí se la pugui honorar i venerar. És la Verge de la Mercè peregrina, imatge creada per l'escultor Joaquín Hernández. El rostre de la imatge reflecteix harmonia, seguretat i dolcesa, alhora que una mica d'adustesa i severitat pel dolor dels seus fills captius, dolor simbolitzat per les cadenes que Ella trenca amb els seus peus descalços. El Nen, amb la seva mà oberta, senyala cap a la seva Mare com si invités a apropar-nos a ella sense por. Ella es la seva Mare protectora, també ho és, però, dels seus altres fills que sofreixen crueltat i esclavitud.

Pontificia i Reial Acadèmia Bibliogràfico-Mariana de Lleida

Certamen Marià (literari i audiovisual) en honor a la Mare de Déu de la Mercè, patrona de l'Ordre de la Mercè, amb motiu del vuit-cents aniversari de la seva fundació.

L'Acadèmia Mariana de Lleida, amb motiu de la celebració de la festivitat de la Mare de Déu de l'Acadèmia, patrona de Lleida, convoca el Certamen Marià (literari i audiovisual) en honor a la Mare de Déu de la Mercè, patrona de l'Ordre de la Mercè, amb motiu del vuit-cents aniversari de la seva fundació, el qual es regirà per les següents:

Bases generals

1.- L'edició del certamen d'enguany estarà organitzada en quatre seccions, la primera oberta a la participació dels escriptors que vulguin fer la seva aportació poètica, la segona dedicada a treballs d'investigació, la tercera adreçada als participants en edat escolar que aportin la seva composició literària, i la quarta destinada a treballs audiovisuals, en format digital, realitzats amb les noves tecnologies. El solemne acte final del Certamen es celebrarà el proper dia 7 d'octubre de 2018, al Paraninf de l'Acadèmia Mariana de Lleida.

2.- Les obres que concorrin a aquest Certamen portaran la referència a la secció, apartat o categoria a la que es presentin i un *lema identificatiu*, quedant fora de la participació aquelles que explicitin les dades d'identitat de l'autor.

El *lema identificatiu* es repetirà de forma visible en la plica constituïda per un sobre tancat, a l'interior del qual hi constarà el títol de l'obra i les referències identificatives de l'autor (nom, número de D.N.I., Passaport o N.I.E, l'adreça postal, l'adreça electrònica, telèfon,...). Queda prohibida la utilització de pseudònims o qualsevol altre tipus de suplantació de personalitat.

En el cas dels participants a la secció d'escolars, caldrà incloure dins del sobre la fotocòpia del document d'identificació que s'acrediti, o del Llibre de Família, per tal de poder constatar l'any de naixement. També caldrà fer esment al centre escolar on l'autor cursa els estudis.

En la secció dedicada a treballs multimèdia, l'autoria pot ser individual o en equip format per diverses persones.

3.- Les obres participants a les seccions d'obres poètiques, d'investigació o d'autors en edat escolar (les seccions primera, segona i tercera), es presentaran per quintuplicat. Les que ho facin a la secció audiovisual només caldrà que presentin dos exemplars.

Les obres presentades i les pliques corresponents es remetran, en un sobre tancat, al Secretari de l'Acadèmia Mariana de Lleida, carrer Acadèmia nº 17, 25002 Lleida. Al sobre, les dades del remitent només faran constar l'adreça del que fa l'enviament, sense el nom.

Com a límit per a la presentació s'estableix el 26 de juliol de 2018, data en la qual es tancarà l'admissió d'obres i el termini quedarà definitivament exhaurit.

4.- L'Acadèmia Mariana constituirà un Jurat, el qual determinarà quines són les obres que mereixen esser guardonades. Aquest Jurat haurà de decidir i resoldre les diferents situacions que es puguin presentar més enllà del que especifiquen aquestes bases. El Secretari de l'Acadèmia, el qual actuarà amb veu i sense vot, formarà part del Jurat i s'encarregarà d'aixecar la corresponent acta amb el resultat final de les deliberacions. Els membres del Jurat no podran participar com autors en el Certamen. La composició del Jurat es farà pública en l'acte de lliurament dels premis.

5.- En el moment de valorar les obres participants, el Jurat tindrà en consideració, per un costat, el valor artístic, estètic, literari i comunicatiu de cada obra, i, per un altre, la qualitat i profunditat dels treballs des del punt de vista espiritual, mariològic i religiós.

A banda dels premis establerts, el Jurat podrà concedir les mencions que cregui merescudes, tot i que sense cap mena de dotació econòmica.

6.- Els concursants premiats seran avisats personalment per tal que puguin preveure la seva assistència a l'acte de lliurament dels premis. A més a més, el resultat del Certamen serà publicat en els mitjans d'informació locals.

7.- Les obres premiades quedaran en propietat de l'Acadèmia la qual les podrà publicar i utilitzar de la manera que cregui oportuna dins la seva activitat pastoral o cultural habitual. En tot cas, sempre es farà ressenya de l'autor.

8.- Quedaran excloses de participar aquelles obres que manifesta o subliminalment ofenguin el sagrat, atemptin contra la consciència i el sentiment dels cristians o que siguin irrespectuoses amb les persones i la seva fama.

9.- Tots els participants en el Certamen hauran d'acceptar les presents bases i sotmetre's al que elles especifiquen. En els possibles casos en els que alguna circumstància hagi quedat sense solució després de l'aplicació de les mateixes, els implicats acceptaran les decisions del Jurat.

10.- L'Acadèmia conservarà les obres no premiades durant un termini que finalitzarà el 28 de desembre de 2018 per tal que els autors que estiguin interessats en recuperar-les puguin passar a fer-ho. En cap cas, però, es mantindrà correspondència amb ells, raó per la qual s'aconsella que es quedin còpia de les obres presentades.

Seccions i premis

11- La secció literària dedicada als escriptors que vulguin fer la seva aportació poètica, la qual s'haurà d'escriure en vers tot i que la tècnica i el tipus de poesia queden a determinar pel gust de l'autor, constarà dels següents apartats, els quals estaran dotats amb els premis que s'indiquen:

11.a.- *Flor natural*: treballs poètics en vers dedicats a mostrar l'experiència profunda d'amor vers la Mare de Déu (el sentiment, l'estima, la devoció o la vivència íntima de relació amb ella), considerant especialment *Maria alliberadora de captius*. **Premi de l'Excm. i Rev. Sr. Bisbe de Lleida: Flor natural i 1000 €** al millor treball presentat en aquest apartat.

11.b.- *Treballs poètics en vers*, adreçats a expressar l'espiritualitat, la transcendència i la religiositat que inspira la Mare de Déu de la Mercè, tot partint dels sentiments i la vivència interior de l'autor vers ella. **Premi de l'Il·lm. Sr. Alcalde de Lleida: 500 €** al millor treball presentat en aquest apartat.

11.c.- *Treballs poètics en vers* adreçats a expressar la vivència interior, que hom pugui experimentar vers la Mare de Déu de l'Acadèmia. **Premi de L'Ordre de Nostra Senyora de la Mercè i la Redempció dels Captius: 500 €** al millor treball presentat en aquest apartat.

12.- La secció d'investigació constarà dels següents apartats, els quals estaran dotats amb els premis que s'indiquen:

12.a.- *Treball de reflexió i aprofundiment* en prosa, adreçat a l'estudi de qualsevol aspecte mariològic, considerant especialment *Maria, alliberadora de la humanitat i salvació dels oprimits*. **Premi de l'Institut d'Estudis Ilerdencs: 500 €** al millor treball presentat en aquest apartat.

12.b.- *Treball d'estudi i aprofundiment* en prosa sobre qualsevol aspecte relacionat amb la fundació de l'Ordre Mercedària, el desenvolupament de la seva tasca al llarg de la història o a la societat actual. **Premi de la Fundació Obra Mercedària: 500 €** al millor treball presentat en aquest apartat.

13.- Els autors que concorrin a la primera i la segona seccions podran fer-ho amb una obra diferent per cada apartat. Tots els guardonats en aquestes seccions rebran el corresponent diploma acreditatiu.

14.- La secció dedicada a participants en edat escolar constarà de les següents categories, per cadascuna de les quals s'estableixen tres premis:

14.a.- *Treball de reflexió i aprofundiment* sobre el tema *Quan la joventut esdevé subjugada i sotmesa: la necessitat del perdó per arribar a la llibertat*, fet per alumnes nascuts en els anys 2000 i 2001. Premis dotats amb 350, 200 y 150 € atorgats pel **Departament de Cultura de la Generalitat**, als tres millors treballs presentats en aquesta categoria.

14.b.- *Composició escrita* (redacció imaginant una situació de relació entre estudiants) parlant de *Què va passar quan ens vam perdonar?*, feta per alumnes nascuts en els anys 2005, 2004, 2003, i 2002 (1r, 2n, 3r i 4t d'E.S.O.). Premis dotats amb 250, 150 y 100 € atorgats per **CaixaBank ("La Caixa")**, als tres millors treballs presentats en aquesta categoria.

14.c.- *Composició escrita* (redacció) parlant de *...I a mi, qui m'ajuda?*, feta per alumnes nascuts en els anys 2008, 2007, i 2006 (4t, 5è i 6è d'Educació Primària). Premis

dotats amb 250, 150 y 100 € atorgats pel **Grup d'Empreses Romero Polo**, als tres millors treballs presentats en aquesta categoria.

El valor dels premis d'aquesta secció es farà efectiu mitjançant un val per l'adquisició de llibres o material escolar. Tots els guardonats rebran el corresponent diploma acreditatiu.

15.- Els participants a la secció d'edat escolar només podran presentar una obra a la categoria que els correspon segons l'any del seu naixement. L'Acadèmia Mariana agraeix als centres escolars la difusió que facin del Certamen, el fet que motivin llurs alumnes per la seva participació i els orientin en la realització dels treballs i com presentar-los. Tret que alguns alumnes es presentin de manera individual, es demana als centres escolars que facin la selecció de les obres que realment cal presentar al Certamen. En l'entrega dels premis es farà esment dels centres on estudien els guardonats.

16.- Els treballs presentats en qualsevol de les seccions literàries del Certamen podran estar escrits indistintament en català o castellà, hauran de ser originals i no haver estat publicats anteriorment. Tant les obres escrites en vers com les escrites en prosa s'hauran de presentar en fulls Din A-4 escrits per una sola plana, amb lletra tipus Times New Roman, de mida 12 i amb un interlineat d'1'5 línies. L'extensió dels treballs queda a determinar per l'autor, aconsellant-se que els poètics no excedeixin el centenar de versos per la *Flor natural*, ni 75 en els altres poemes, i els treballs d'aprofundiment en prosa estiguin entre els 10 i els 30 fulls. En la secció escolar s'estableix que l'extensió dels treballs serà d'1 foli per la categoria d'Educació Primària, de 2 per l'E.S.O. i de 3 pels nascuts els anys 2000 i 2001.

En qualsevol categoria, si l'extensió de l'obra és superior a una plana, es presentarà també, en full apart, una síntesi explicativa del treball d'una pàgina d'extensió com a màxim.

17.- S'estableix una secció del Certamen amb un únic premi, per tal de premiar obres audiovisuals realitzades amb noves tecnologies:

17.a.- *Treball audiovisual* en format digital, adreçat a mostrar *Els nous captiveris i Maria com a redemptora de captius en el segle XXI*. **Premi del Centre Comercial Albert Soler**, dotat amb 500 €, al millor treball que concorri a aquesta secció.

17.b.- La durada del treball audiovisual serà d'un màxim de cinc minuts i es presentarà en format CD o DVD de dades, amb un arxiu Quicktime (.mov) o MPEG. La resolució haurà de ser de 1280 x 720 o superior.

17.c.- El Jurat centrarà la seva valoració en la capacitat divulgadora, la creativitat i l'interès del vídeo al tractar el tema. L'excel·lència tècnica serà un aspecte a tenir en compte, encara que no el fonamental.

17.d.- En la presentació del treball haurà de visualitzar-se el text següent: *Certamen Marià convocat per la Pontifícia i Reial Acadèmia Bibliogràfica Mariana de Lleida en honor a la Mare de Déu de la Mercè. 7 d'octubre de 2018*. Tot seguit apareixerà el títol de l'obra i el lema amb el que es presenta. En cap cas no podrà aparèixer referència alguna a l'autor o equip que l'hagi realitzat. En un sobre a part s'escriurà el lema i en el seu interior les dades identificatives de l'autoria tal com es descriu en la base número 2 d'aquesta convocatòria.

17.e.- Els treballs audiovisuals presentats hauran de ser originals i no haver estat publicats anteriorment. L'idioma que hagin d'utilitzar, en el seu cas, podrà ser indistintament el català o el castellà.

17.f.- L'autor o el representant legal del projecte es compromet, així mateix, a que les imatges i les músiques també siguin originals o, en el seu cas, a disposar del permís necessari per utilitzar-les, el qual haurà d'adjuntar si així ho requereix l'organització

del certamen. Els participants, doncs, assumeixen que l'obra entregada és de la seva total autoria i que els seus drets d'explotació no han estat cedits o promesos a tercers en exclusiva, i es comprometen a no presentar obres sobre les quals no tinguin drets d'explotació degudament acreditats. Per aquest motiu, els participants assumeixen tota responsabilitat davant qualsevol tipus d'acció i/o reclamació, administrativa o judicial, que s'arribés a formular contra l'Acadèmia Mariana per qualsevol persona física o jurídica que es considerés amb dret sobre l'obra de la que els participants assumeixen ser legítims titulars.

17.g.- El treball es presentarà a la Secretaria de l'Acadèmia Mariana de la manera que està descrit a les bases 2 i 3 d'aquesta convocatòria.

17.h.- El Secretari de l'Acadèmia es ficarà en contacte amb l'autor del treball guardonat per tal que pugui fer una segona edició en la que inclourà, a més a més de l'epígraf senyalat en la base 17.d, el seu nom com a autor i els crèdits corresponents que ell consideri que s'han d'incorporar, remetent aquest arxiu a l'Acadèmia abans del dia 1 d'octubre de 2018 per tal de poder-ho projectar durant el certamen. Aquesta segona edició l'entregarà en un arxiu en format Quicktime (.mov) o MPEG, reproduït en tres discos amb format DVD. L'obra quedarà com a propietat de l'Acadèmia segons consta a la base número 7 de la convocatòria.

17.i.- El treball guardonat rebrà el corresponent diploma acreditatiu.

Que Maria, excels exponent de la bondat, la sensibilitat, la delicadesa, l'espiritualitat i la bellesa, inspirei els participants en aquest Certamen que es convoca en el seu honor.

Per tal d'honorar la Verge des de les diferents advocacions, l'Acadèmia Mariana convida cada any una imatge senyalada de Maria o la patrona mariana d'un indret diferent, per tal que el certamen sigui en el seu honor. En aquesta edició, l'advocació a la que es dedicarà és la **Mare de Déu de la Mercè**, patrona de l'Ordre de la Mercè, amb motiu dels 800 anys de la fundació d'aquesta.

La Pontifícia i Reial Acadèmia Bibliogràfica Mariana de Lleida va ser fundada el 12 d'Octubre de 1862 pel Rvnd. Josep Maria Escolà i Cugat, amb la col·laboració del senyor Josep Mensa i Font i el Dr. Lluís Roca i Florejachs. En l'actualitat és una de les institucions lleidatanes més antigues. Posteriorment (1946), la imatge que presideix l'Acadèmia, coneguda com a Verge Blanca de l'Acadèmia, va ser proclamada per la Santa Seu com a Patrona de la ciutat de Lleida.

La finalitat de l'Acadèmia és la d'honorar la Mare de Déu i aprofundir i estendre el coneixement de les seves excel·lències com a persona i la devoció vers ella, mitjançant la literatura i les belles arts. La seva seu és al carrer Acadèmia de Lleida.

Des de la seva fundació, tret dels compresos entre 1936-40, l'Acadèmia ha organitzat cada any, per tal d'acomplir la seva finalitat, uns jocs florals (els segons de Catalunya després dels de Barcelona, i els únics dedicats a la Mare de Déu) coneguts com Certamen Literari Marià. La celebració dels jocs florals és una antiga tradició catalana i de la Provença, que té el seu origen en l'Edat Mitjana i que es van revifar amb la Renaixença. Durant els darrers anys han anat desapareixent, restant els de l'Acadèmia Mariana com els últims testimonis a Catalunya d'un fet històric i cultural, la qual cosa els dona un especial valor. Des de la seva fundació, els principals organismes i les primeres autoritats de la ciutat han recolzat la celebració del certamen, assumint la dotació dels diferents premis i aportant el seu ajut de diferents maneres.

Institucions i entitats que hi col·laboren

Bisbat de Lleida

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

Ordre de la Mercè

Fundació Obra Mercedària

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Diputació de Lleida
municipis, territori i tu

INSTITUT D'ESTUDIS ILERDENCS
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

CaixaBank

CASELLES
LIBRERIA · PAPERERIA

ROMERO POLO

800
1218-2018 - JUBILEU DE LA MERCÈ

CASA DE L'ESGLÉSIA LA MARIANA

FERRERIA ALBERT SOLER
CENTRE COMERCIAL